

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD.

No. 5.

Tacoma, Wash., Marts 10, 1893.

Vol. III.

Et overmaade stor Betydning for alle Forældre.

Nu er det gamle Aar til Ende og kommer aldrig tilbage. Hvordan har vi benyttet Tiden ligeoverfor vore Børn? Hvad har vi ladet dem tilbringe Tiden med? Mange vil svare: De har gaaet flittigt i Skole og dermed mener de,

fe, som enhver Far og Mor burde læse eftertænksomt mindst en Gang hver Uge. Det er et Vidnesbyrd ikke fra en Prest, men fra en Læge som aabenbart ved egne Jagtagelser er bleven forfærdet for Tilstanden blandt Børnene, derfor raaber et alvorligt Varsko og indtrængende siger: „Kristelige norske Forældre! Læs mit lille Indlæg i denne Sag! !“

Donner Søen i Nevada County, California.

at de har gjort store Ting for dem, uden endog at undersøge, hvad Slags Værere, de har havt, eller hvad de har lært i Skolen.

I de store Byer gaar Børnene saagodt som stadigt paa Skole og om Søndagene endog paa Søndagskole. Da mener mange, at de har sørget hyppeligt for sine Børns aandelige Vel. Men mon det er saa sikkert?

Forleden Sommer skrev Dr. J. J. J. i Chicago et Styk-

Vi lader hans Indlæg aftrykke her i sin Helhed, da hvert Ord deraf er vel værdt at lægge sig paa Hjerte. Maatte det da ved Guds Naade bidrage sit til at aabne Dinene paa mange Forældre for deres Børns sande aandelige og timelige Vel.

H.

* * *

Hvor bærer det hen?

Det er et sørgeligt Tidens Tegn, at der her i Landet gjøres

faa lidet for Børnens sunde Opdragelse, og at de „raader sig selv“ altfor meget. Som Læge har jeg havt Anledning til at erfare, hvorledes Dreng- og Pigebørn i Alderen mellem 12 og 15 Aar har gjort sig skyldig i de uterligste Forbrydelser mod deres eget Legeme, har paadraget sig de ærleste Sygdomme og, for Pigernes vedkommende, endog søgt Raad mod at blive Moder. Nu har da Presfen ogsaa fundet Tilstanden altfor gal og udtrykt sin Beklagelse deraf, idet den har medført den Kjendsgjerning, at Piger mellem 12 og 14 Aars Alderen har født Børn, uegte Børn naturligtvis. Ikke det halve Antal er kommet for Offentligheden; thi Jordemødre og „Læger“ har en hel Indtægt ved Fosterfordrivelse, ligesom vedkommende Forældre har gjort sit til, at Skandalen er blevet holdt skjult. Gutter mellem 8 og 14 Aar er fundne skyldige i Rov og Tyveri samt Drukkenskab og alslags Uderlighed. Følt at tænke paa! Hovedsagen til alt dette er „Mangelen paa en sand kristelig Skoleundervisning.“ Kristelige norske Forældre! Væs mit lille Indlæg i denne Sag!!

Jeg kan sige, at det ene Diemed og Formaal for Kristi Kirke paa Jorden var og fremdeles er: i Visdom og Naade at danne og opfostre sig en guddommelig Sæd, en hellig Slegt, som er opløst i Sandheden, fortrolig med Guds Ord og Frelsens Orden, og som saaledes er dygtiggjort til fra Menighedens eget Skjød baade at haandhave og udbrede Kristi Evangelium i al dets Renhed og Kraft. Det store Princip og Endemaal er heller ikke blot at udlede af Kirkens almindelige Væsen og Natur, men har ogsaa sin Begrundelse i de Bud og Regler, som Gud gav sin Kirke allerede i den gamle Pakt; thi fra det gamle Testamente eller Forbund lyder endnu Guds Røst til os: Disse Ord skulle være paa dit Hjerte, og du skal lære dine Børn dem, og du skal tale om dem i dit Hus, og naar du vandrer paa Veien, naar du lægger dig, og naar du opstaar. Og ikke blot skulde Børnene i Israél oplæres i Lovens Ord og holdes til Uhygighed imod det samme, men de skulde ogsaa holdes til Herrens Hus og tidlig indvies til Herrens Tjeneste. Derfor førtes Barnet ved Omstjærrelsens Sakramente til Guds Kirke eller Folk, derfor toges Børnene med til Jerusalem, især paa de hellige Festedage, derfor gjordes de fortrolige med de hellige Skrifter og med Guds naadige Førelser med sit Folk. Der lagdes megen Bestræbelse for Dagen fra Menighedens Side for at opfylde hvi i Guds Ord paabudte Forpligtelse.

Det nye Testaments Kirke eller Menighed er ikke løst fra hint Guds Bud; det nye Testaments Kirke opbevarer i sit Skjød den samme Grundfætning og den samme Pligt mod Menighedens Børn, og det i en fuldkommere Lov og Befaling, som her lyder med en større Kraft. Naar et Barn ved Daabens hellige Sakramente gjøres til et Lem paa Kristi Legeme, da maa og skal ethvert Medlem af Jesu Forsamling betragte sig som dette Barns Fader og Moder, det vil sige en kristelig Menighed er som saadan Barnets aandelige Forældre, der har Forpligtelsen til at give det fra Ungdommen af en sand kristelig Oplysning og Opdragelse og i det hele taget at sørge for, at intet Barn indenfor Menigheden opføres i Uvidenhed og Bankundighed om det Forligelsens Ord, som Gud i Naade har samlet den om og grundet den paa. Hvorledes den ældre Kirke opfattede sine Pligter imod Bør-

nene, hvorledes Menighederne ikke skede nogen Opførelse for at gjøre Kristi Villie til deres Villie, derom giver Kirkehistorien os ligesaa lærerige, som for mangen Menighed i vor Tid ydmygende Vidnesbyrd. Disse af Verden foragtede og forfulgte Menigheder, disse trofaste Bærere og Opbevarere af Sandhedens Ord, de lod ingen Anstrængelse blive sig for haard, naar det gjaldt om at bibringe sine Børn det Naadens og Livets Ord, som de selv var delagtige i. Al den Tid, der kunde spares fra Dagens haarde Arbejde og den nødvendige Hvile om Natten, anvendtes til Børnens Oplærelse i at kjende Gud og den, Han udsendte, Jesum Kristum. De troede selv Guds gode Ord og herlige Forjættelser; de holdt selv fast ved det Almagts Staberord, som hørtes ved deres Børns Daab, Ordet, der skabte det nye Menneske i Barnets Sjæl, og de sølte og anerkjendte deres Forpligtelser imod det nye Lem af Forsamlingen og lod det derfor næres og opammes ved Ordets usforfalskede Melk til en hellig Væst i Herrens Frygt. Denne Pligt er enhver kristelig Menigheds Pligt, og at den kan opfyldes, bevidner hine gamles Eksempler.

Hos de Kirkemedlemmer, der er indvandrede fra Skandinavien, findes vistnok en mere eller mindre god Kristendomskundskab, og saaledes er vel Hjerternes Jordbund beredt for Guds Ords Sæd fra Prædikestolen; men dette er ikke saaledes Tilfældet med de unge Mennesker og Børn, som er fødte og tildels opdragne her i Landet. Flertallet af Børnene er forsmøgte og ladte i Bankundighed om Guds Ord og Hans hellige Villie; nogle befinder sig i det, som er værre end ret og slet Hedenskab. Ofte er de overladte til en Lærdom, som aander foragt mod Guds Ord, bestyrker Ugudelighed og fører til Fordærvelse og aandelig Død. Ikke sjælden sendes Børnene til Søndagskoler, der ledes af Papister og andre falske Lærere, som med stor Fliid og Udholdenhed søger at bibringe Børnene de samme Bildfarelser, som de selv hylde. Dette Uvæsen ikke alene taales, men endog søges af skandinaviske Forældre.

Naar dette er Tilfældet, er det intet Under, at saa mange Børn blot af Mangel paa sand kristelig Oplysning bliver et let Bytte for allehaande wildfarende Sekter, eller at se en stor Del af dem bliver ligegyldige og kolde mod den gamle, gode lutheriske Kirke og fornægter den sande Troens Bekjendelse, saa alt bliver for dem lige godt, idet de har glemt eller rettere aldrig vidst, at der gives kun en Vej til Lyset og Livet, men flere som fører til aandeligt Mørke og evig Fortabelse.

De Ulykker, som Mangelen paa sand Kristendomskundskab medfører, er mange og aabenbare. Den første og skæfeligste er den, at en saadan Mangel indeholder Tendens til Barne sjæls Fordærvelse. Thi naar nemlig Barndommen er heusvundet, uden at Barnet har modtaget en passende Oplysning om Kristendommens Sandheder, da er det vanskeligt at maale eller bestemme det tykke Mørke, som almindelig omgiver deres Sjæl og som synes at trodse enhver almindelig Bestræbelse for at bibringe dem Kundskaben om den evangeliske Sandhed. Naar et Menneske er blevet gammelt i Uvidenhed saavel som i Synd, er det lige om omgivet af en dobbelt Mur mod det himmelske Lys's Indtrængning. Det blir næsten nødvendigt at lære saadanne et

nigt Sprog og nye, almindelige Begreber, inden man er istand til at gjøre sig forstaaet af dem. At bringe saadanne for- sømte til en rigtig Opfattelse og frelsende Annammelse af Evangeliet er i mange Tilfælde saa at sige næsten haabløst.

Paa den anden Side; derimod, naar Sandhedens Sæd er tidlig og omhyggelig nedlagt i Barnets Sjæl, om den end mangen Gang under Verdens Tummel og Strid synes lige- som begravet, saa er der dog et stort Haab om, at den under Guds naadige Førelse engang vil komme til Gjennembrud og bære velsignet Frugt i et sandt gudsfrygtigt Levnet.

Hvo kan da rogenledes bestemme og rettelig erkjende den Grusomhed, den store Synd, som Forældre gjør sig skyldig i mod deres Børn ved at undlade at forskaffe disse en god Kristendomskundskab, der dog er saa usie knyttet til Børnes- nes saavel timelige som evige Velfærd.

I usie Forbindelse hermed staar en anden stor Ulykke, der og er en Følge af Manglen paa kristelig Oplysning og Opdragelse. De unge, som oppølser under saadanne uheldige Forholde, vil ofte skille sig fra Fædrekirken, gaa tabt for den sunde Lærdom, den sande Tro og det evige Liv, idet de enten indtræder i Selskaber af den mest fordærvelige Karakter eller bliver aldeles sløve og ligegyldige for al Religion i hvilken som helst Form. I dette Tilfælde, var end Prestens Tale nok saa god og sund, bliver dog Resultatet dette, at de vel har opfattet enkelte Sætninger og enkelte Glimt af Guds Ord gjennem Sanserne, men paa grund af at deres Sjæl ikke er bearbejdet, at de mangler religiøs Kundskab, det rette Til- knytningspunkt for Sæden fra Prædikestolen, vedbliver de dog at opvokse ikke meget bedre end Hedninger, endstjøndt de bærer Kristi Navn. De gaar hen i amerikanske Kirker, hvor Presten søger at sige noget vittigt, hvortil de kan le og klappe i Hænderne. De vil mores og høre om Dagens Staudaler og politiske Tildragelser osv. En sand kristelig Tale har de ingen Vist til at høre, især naar den gaar ud paa at minde dem om Synd, Retfærdighed og Dom. De liker blot et Slags Underholdning. Den naturlige Følge for Menigheds- livet og dettes Bekft og Trivsel under saa sørgelige Omstæn- digheder maa nødvendig blive den, at der ikke af Menighedens Stjød vil kunne fremstaa Mænd, dygtige til efter kristelig Orden at forestaa Menighedens Anliggender, naar de nule- vende er døde, ikke at tale om, hvorledes Forsamlingens Til- vekst stanses og forkues, saa den kommer til at ligne et tørt, ufrugtbart Træ, der mangler Saft og Kraft til at skyde nye Grenene og saaledes udbrede sin Krone, men maa nøjes med at indpodes fremmede Kviste, for saaledes at have Udseende af at være et ret levende Træ. Og maa jeg her lægge det al- vorlige Ord til: ethvert Medlem af en sand kristelig Me- nighed er selv, saalænge han forholder sig ligeglad mod Guds Ords Krav til ham om at opøde sine Børn i Tugt og Her- rens Formaning, naar han ikke vil bestræbe sig for at med- dele Børnene det Livets Brød, som er i Herrens Evangelium, naar han efterlader eller glemmer at føre Børnene til Jesus ved ikke at forskaffe dem kristelig Oplysning, han er selv en tør og visfen Gren paa Herrens Vinstok, og som en saadan vil han og blive dømt paa den yderste Dag.

Vil derfor en kristelig Menighed være dette ikke blot af Navn, men i Mand og Kraft, da maa Forpligtelsen mod de smaa Børn, der sødes som Kirkens Sæd og unge Spirer,

være erkjendt og forstaaet, og i Betragtning af at meget er fonsomt i at gjøre Guds Ords Krav Fyldest, maa der med Alvor fattes den Beslutning at give Børnene en kristelig Skoleundervisning jo før jo heller. Thi enhver Dag, der tøs- ves med at bringe Sagen igang, er Tab for Menighedens, for Kirkens helligste Interesser, er Tab for Tid og Evighed.

Jeg har bemærket, at Smaapiger, som er komne i sør- gelige Omstændigheder, bærer et Ansigt, hvori en Syndens Naivitet er saa aabenbar, at jeg har maattet vende mig bort af Bevægelse over, at et naturligt skjønt Legeme er gaaet til- grunde, hvor en sand kristelig Opdragelse vilde have givet det et ophøiet og tækkeligt Præg, vilde have bidraget til, at dette Legeme vilde være blevet Guds Lands Tempel, medens det nu er den urene Lands Bolig.

Chicago, 24de August 1892.

Min Moders Bibel.

(Af G. P. Morris. — Ved Coralis.)

Alf all mit Eie har jeg nu
 Kun denne Bog igjen,
 Jeg knuger tæt den til mit Havn,
 Min Faare vøder den
 Alt mangen Slægt den i vort Hus
 Har fulgt indtil dens Grav,
 Min Moder denne Bibel selv
 Mig i sin Dødsstund gav.

Jeg mindes grant Enhver af dem,
 Hvis Navne findes her,
 Som bleied' efter Aftenbøn,
 I Kreds om Aarens Skær,
 At tale om, hvad skrevet staar —
 End stryder det min Hu;
 Skjøndt viet til den taule Død,
 De leve her endnu.

Min Fader læste Skriften høit,
 Vi Børn stod' trindt om Bord,
 Min Moder stille lænet sad
 Og lytted' til Guds Ord.
 Vokslevende hun for mit Blif
 Nu træder atter frem,
 Jeg ser igjen den lille Skof
 Der i det gamle Hjem.

Din Trofasthed jeg prøbet har,
 Min brøbe Følgevend!
 Mens alt mig svigted', Du blev tro,
 Min Trostier og min Ven!
 Et jil man Dig, om man mig bed
 At Jordens Herlighed:
 Af Dig har Livets Med jeg lært,
 Af Dig, at ds med Fred.

Foretagsonhedsaand uden Religion er altid fornuod.
 (Hæbner).

Reisebrev til „Herald.“

Madison, Wis.

Det er vanskeligt at give et kort Uddrag af en længere Reises Hændelser. Naar man farer fra det ene Sted til det andet og stifter nye Bekendtskaber hver Dag, kan der nok blive meget at skrive om; men det er ikke alle, som ønsker sig sat paa Brint eller sine Ord og sit private Liv draget frem i Offentligheden. Derfor er det ikke saa lige til at skrive et Reisebrev til „Herald“. Men jeg faar friste alligevel og regner paa mild Kritik fra dem, som læser med Kritik, og det bør alle.

Jeg maa tilstaa, at Reisen har været meget lærerig. En ung Prest og ukjendt med Land og Folk har meget at lære, og jeg var en saadan. Derfor var de talrige Besøg hos ældre Prester og i gamle Menigheder særdeles interessante.

Men ogsaa Folkets store Deltagelse er opmuntrende. Sid den var almindelig og efter Evne. Men jeg har intet at klage, tværtimod. I Nord Dakota, Minnesota og i Wisconsin har jeg truffet Venner, som virkelig har ofret meget for vor Sag, og vi skulde takke Gud, som aabner Hjerterne for vor Skole.

Jeg maatte i Minneapolis gaa ud til Robbinsdale og besøge Luther Seminary med Lærere og Studenter. Lærerne var vore kjendte kjære Professore Frich, Stub og Moisafer, men Studenterne var mig nye. De lod dog til at være baade maa og dygtige. Jeg mindes 5 Aar tilbage, da jeg kom til Luther Seminar. Nu er Studenternes Antal mere end fordoblet siden, og jeg kan kun sige, at dette Kuld er særdeles godt. De viser ogsaa Interesse for det hellige Fag, selv Kristunderne benyttes til at trænge dybere ind i Theologien.

Saaledes havde de en fri Diskussions Forening, som møder hver Fredag Aften. Jeg var tilstede der og lyttede til. Man behandlede et vanskeligt Emne: hvilke Egenskaber bør en tidsmæssig Prædiken have i vor Tid. Efter 2 Timers Tid fulgte Aftenandagt ved Profesor Frich, og saa gik man hver til sine Bærelser. Næste Morgen hørte jeg Foredrag af Prof. Moisafer. Han foretog over det nye Testaments Inddeling i Kapitler og Vers og kom tilsidt ind paa vore Epistler og Evangelier (Perikoper) for hver Søn- og Helligdag. Han gjorde opmærksom paa, at vor Bibels Kapitel og Versinddeling ikke er inspireret eller indgivet af den Helligaand, men kom til først senere. Den første Inddeling blev nærmest til Hjælp for Udlæggelsen af de enkelte Skrifter. Den nyeste Inddeling i Vers besørgedes af den lærde Bogtrykker i Paris Robert Stefans. Fra hans Udga ve af det nye Testament paa Græsk blev Inddelingen snart taget i Brug baade indenfor den katolske og evangeliske Kirke.

Den første Inddeling i Perikoper blev indført tidlig til Forelæsning for Menighederne. Oprindeligt havde man den saakaldte lectio continua. Man læste saalangt, man vilde, en Søndag og fortsatte næste Søndag, indtil man var kommen alle Skrifter til Ende. Kun Fesidage afbrød man for at læse, hvad der passede til Dagen. Da man i Gudstjenesten begyndte stærkt at betone Prædikenen og anvende mindre Tid til Forelæsning af Skriften, opstod man efterhaanden

med et Udvalg af Læsestykkerne. I den vesterlandske Kirke blev det Skik særlig efter Midten af det femte Aarhundrede.—

Senere paa Dagen havde man Kathelisation under Profesor Frich. Børn fra Stedet mødte frem til disse Øvelser, som er særdeles nyttige og opbyggelige. Det er efter Luthers Raad, at Studenter ved lutheriske Seminarier har Øvelse i at undervise Børn i den kristelige Barne- lærdom.—

Jeg fik lyst til at være ved Skolen og studere over igen, men maatte dog straks efter Middag forlade vort kjære Seminar for at være i St. Paul Søndag. Senere tog jeg en Tur til Synodens Skolelærerseminarium i Sioux Falls, S. Dak. Der traf jeg gamle Venner som Pastor Bøe fra Helena og Professorene Petersen og Larsen. Skolen er godt indrettet og glæder sig ved god Orden. Man holdt just paa at bygge en Ladies' Hall, for Eleverne kan ikke rummes i Hovedbygningen.— I denne Uge — Juleugen — besøgte jeg Synodens Barnehjem i Madison, Wis. Jeg vil lægge mit bedste Ord ind for denne Anstalt. Bestyreren, D. Solheim, har her en stor Gjærning og Samfundet den bedste Anledning til at gøre vel mod disse Mindste af Jesu Faar. Jeg kom til Huset om Aftenen, just som Bestyreren havde samlet 40 Børn om sig for at lære dem at synge Salmer og Lovsange til Barnet, som var født i Bethlehem. Det var en herlig Sang. „Af de Umyndiges og Diendes Mund skal du berede dig Lov.“ Jeg skulde bare ønske, at du var der med mig, kjære Læser, og hørte denne Sang af disse Børn. De sang flerstemmigt, og Tonerne, der lød saa klart og skildigt, gjorde et forunderligt Indtryk.— Men har du Hjerter og Midler, saa send en Gave til de forældreløse Smaa der i Barnehjemmet. De skal jo leve af Kristnes Barmhertighed. Jesus siger: „Hvad I have gjort mod en af disse mine Mindste, have I gjort mod mig.“

P. L.

Muhamedanismen.

(Ved Pastor M. K. Blegen.)

(Slutning.)

I Giza (15,000 indb.) har de ogsaa i forbindelse med missionen et hospital, organiseret i '78. De har her 2 skoler. 21 kommunikanter, 170 disciple og 500 patienter. Muhamedanerne har gjort sit til at hindre børnene fra at besøge deres skoler. Selskabet har oprettet en lægemission i Bagdad, og de har et i Ægypten organiseret af Miss Whately.

Det missions selskab, som har gjort mest i de muhamedaniske lande, der hører inde under sultanens herredømme, er det Amerikanske saakaldte American Board of Commissioners for Foreign Missions. De har oprettet skoler i de mest centralt beliggende steder baade i Tyrkiet i Europa, i Syrien og Persien (Asiatisk Tyrki). I Europæisk Tyrki har de 31 stationer, 10 ordinerte præster, (19 lærere, 28 medhjælpere, 8 ordinerte indfødte) 31 prædike pladse, 1,497 søndagskoleelever, 9 kirker, 729 kommunikanter; 4 højskoler med 161 elever, 14 almueskoler med 395 elever. Det

Asiatiske Tyrki er delt i 3 distrikter, vestlige, midtre og østlige. I disse 3 er der 299 missions stationer, 48 ordinerte missionsnærer, 476 indfødte medhjelpere og lærere, 312 prædikepladse, 24,053 søndagskoleelever, 108 kirker, 10,970 kommunikanter, 50 højskoler med 2,067 elever, 396 almueskoler med 15,267 elever. Nu maa man ikke tro, at alle disse er Muhamedanere, ei heller at det største antal er det; men i hver eneste en af disse skoler er der vel nogle, og da hjælper

et hospital i Jerusalem. Modtager aarlig 450 patienter, og 8,200 besøger klinikerne. Muhamedanerne kaldte hospitalet med det foragtelige navn „Hundehuset“, men nu er de nok saa glad; de kommer hid og faar hjælp, og $\frac{1}{3}$ del af patienterne er Muhamedanere. Her er ogsaa et asyl for spedalske stiftet af grevinde Reffenbrint. Der er ogsaa et hospital i Beirut, hvor der ogsaa er en medicinsk skole med 29 medicinske studenter; St. Johannes hospital, hvor i 1888 8,000 patienter

Et ostindisk "Zenana".

disse til at sprede den gode sæd iblandt sine omgivelser. Ved disse skoler lægger man ikke udelukkende vind paa religion; men de søger ogsaa at give dem en uddannelse, der kan gjøre dem mere stillet til de forskjellige stillinger i livet. Til de fleste af disse skoler har baade gutter og piger adgang; til de lavere saavel som til de høiere. En ligesaa heldig maade at naa Muhamedanerne er ved den saakaldte Lægmission. Det er sagt: "The pen is mightier than the sword, but the pill is mightier still." Det kan kanske være lidt for meget sagt; men det er noget i det. De Preussiske Søstre har

blev behandlet; den Galilæiske Sø's læge mission; Joffa lægemission. Ved hospitalet i Nazareth og dets afdelinger blev der i 1887 52,000 patienter behandlede, 1,300 operationer udført. Der er flere saadanne hospitalet baade i Tyrkiet, Persien, Afrika og Indien, hvor man kan virke paa Muhamedanerne. Naar de, som arbejder i disse hospitalet, ogsaa føler en levende sympathi for den aandelige nød, patienterne er stedt i, kan enhver forstaa, hvilke rige frugter saadant arbejde vil bringe. Det er at følge Drelserens fodspor, han sørge og ogsaa for de legemlig syge for at naa det maal:

at helbrede en sjæl fra døden. Man lader som oftest trykke bibelsteder paa recepterne og medens patienterne venter, er der nogen tilstede for at tale med dem om det ene fornødne.

Men saa er det en vanskelighed til, som ikke saa godt kan greies! Hvorledes naar man den kvindelige del af befolkningen? Muhamed tillader ikke mange at slaa af en passiar med sine hustruer. Her maa kvinderne komme til hjælp. Der er hospitaler i Drumiah og Teheran i Persien, som bestyres af kvindelige læger. En orientalsk kvinde vilde heller dø end lade sig se af en doktor. Saa har vi, hvad man kalder Zenana mission. Hvad er saa Zenana for noget? Det er den afdeling af huset, hvor kvinderne opholde sig. Det er mere ligt et fængsel end en menneskelig bolig. Til de kvindelige væsener, som her er indespærret, kan ingen anden end kvinder faa adgang. Den første Zenana de kvindelige missionærer fik adgang til, var kongen af Siam i 1851; her opholdt kongens 30 hustruer sig. Men siden den tid er det gaaet fremad og dette arbejde vil visselig ogsaa bære rige frugter. Denne gren af missionsgjerningen drives mest i Indien iblandt hinduerne, men ogsaa for en del blandt Muhamedanerne. I Indien, hvor der er ca. 60,000,000 Muhamedanere, arbejdes der ogsaa blandt dem af de forskjellige missionselskaber. Her arbejder flere afdelinger af den lutherske kirke; saaledes baade General Synoden og General Council. General Synoden har i Guntur en industri skole for Muhamedanske kvinder. Den eneste af sit slags i hele Indien. Det, som vi mest bør glæde os over, og det vi tør vente mest velsignelse af for Muhamedanerne er udbredelsen af den Hellige Skrift iblandt dem. Baade det Britiske og Udenlandske saavel som det Amerikanse Bibelselskab virker for Bibelsens udbredelse. Den Arabiske oversættelse af Dr. Smith og Van Dyk er vel den bedste, sælges og udgives frit. Det er umuligt at give nogen tilfredsstillende statistisk, der om end nogenlunde kan vise resultaterne af missionens arbejde blandt Islams tilhængere, da det er en blandet mission.

I Rusland, hvor der er 2 mill. Muhamedanere, har der flere gange været paabegyndt missionsarbejde; men regjeringen har tvunget dem til at give op. I Arabien, hvor der er mellem 8 @ 9 millioner Muhamedanere er der en missions skole i Aden. I Afghanistan, hvor der er lige saamange Muhamedanere (8—9), er der intet gjort. Det Nystamente er oversat paa Poshu sproget; det er ikke bedre i Belutshistan. Det kirkelige missionselskab i London har en station. Men ligesom enhver vil huske sit barndomshjem, saalænge han lever, og om han end vandrer i fremmede lande, vil dog hans hjerte drages af en usynlig magt did, hvor hans vugge stod, saaledes vil heller ikke den kristne kirke glemme det land, hvor dens vugge stod; hvor den vandt sine første seire over hedenskabets mørke, fortrængte det og byggede lysets tempel til Guds ære, hvor man før tilbød mørkets fyrste; men den vil længes did igjen; Kristi stridsmand maa gjenopbre sit føde land; Bibelen maa fortrænge Koran, Menneskens Søn den falske profet, korset halvmaanen. Det vil ske, naar de kristne ikke svigte sin pligt men husker, hvad der staar over indgangen til Johannes den Døbers skathedral i Damaskus: „Dit Rige, o, Herre Kristus, er et Rige for alle evigheder, og dit Herredømme varer gennem alle Slægter.“

Imidlertid synger vi Luthers salme uforandret bedende: Behold os, Herre, ved dit ord! Styr Pavens løgn og Tyrkens mord, som Jesus Kristus, vor Frelsermand, vil styrte fra din høire haand!

Den berømte Donner Sø.

Port Vilde fremstiller, hvad der almindeligt betragtes som det skønneste Vand mellem Sierra Nevada Bjergene. Donner Søen ligger omtrent tre Mile fra Truckee i Nevada County, California, og Overland-Banen gaar forbi, saaat man kan se den fra Toget.

Søen er omtrent tre Mile lang og halvanden bred; den har en Dybde af næsten 500 Fod. Den er om Sommeren meget søgt af Tourister og Picnic-Selskaber og yder om Vinteren, naar Frostens har forvædet dens Flade til et „glat og blankt Speil“, en prægtig Tumbleplads for de skøjteløbende Truckeeanere. Ogsaa den entusiastiske Fisker finder her en Tilflugt, thi den høitpriste, plettede Fjeld-Ørred (mountain trout) findes her i Mængde, ligesom den, der forretrækker Jagtens Glæder kan finde Bagter og Urhøns i store Flokke i Skovene ved Søens Bred. I dens stille Flade speile sig de høie Fjelde, den slanke, høie Firru og Tamarak, samt det i Afstand sig bugtende „Sneeskurverk“, der er bygget over Central Pacific Banen paa saadanne Steder, hvor Sneen gjerne vil samle sig i større Masser og vanskeliggjøre Farten paa Banen.

„Donner Lake“ er et Navn, som kjendtes, før Guldet opdagedes i California. Til det knytter sig Erindringen om frygtelige, menneskelige Lidelser — Hunger og Død. Historien herom er følgende:

I 1846 leirede et Emigrant-Selskab af 82 Personer, Mænd, Kvinder og Børn, sig ved Donner Søens Bred for at udhvile sig og Hestene, forinden de foretog sig den den Gang vanskelige Passage over Bjergene. Denne Hvile blev skjæbnsvanger for de uheldige Emigranter. Det var i Slutningen af Oktober, da man kunde vente at blive indsejnet, hvilket ogsaa skete allerede den følgende Nat.

Imidlertid var største Delen af Kreaturerne strejft bort fra Leiren og fandtes ikke senere. De angstede Rejsende begyndte nu at bygge sig Hytter og tage andre Forholdsregler mod Kulden. Sneen faldt Dag for Dag tættere og naaede en Dybde af over tyve Fod.

Selskabets Leder var George Donner, en brav og velhavende Mand, som havde sin Kone og Børn med sig. Resten af Selskabet bestod af Vægtmand og Fædre med deres Familier. I sin Fortvivlelse gjorde de flere frugtesløse Forsøg dels paa at komme over Bjergene, dels paa at gaa tilbage ad samme Vej, som de vare komne.

Snart var al Føde fortæret, og de uheldige Emigranter maatte fortære sine Hunde og derpaa Huderne af de saa Kreaturer, de havde reddet, ja endog deres egne Sko og andre Læderartikler. Det kom nu saa vidt, at man tænkte paa at dræbe en af Kameraterne for at fortære hans Kjød, men da paa samme Tid en af Mændene døde, blev man sparet for at anvende Bold. Medens nogle af Selskabet fortærede derne unaturlige Føde med stor Graadighed, var der igjen Andre,

der foretrak at dø heller end at fortære sine Kammeraters Lig.

Sex Uger vare saaledes forløbne. Stormen havde nu lagt sig, hvorfor otte Mænd og fem Kvinder af Selskabet, ledede af to Indianere, begave sig paa Veien for, om muligt, at bringe Hjælp. Foretagendet var yderst vanskeligt og farefuldt, da Sneen laa dyb mellem Bjergene, og de ikke havde noget Kjendskab til Veien eller til de Egne, de søgte at naa. Efter frygtelige Anstrengelser og Besværigheder bukkede En efter Anden under, indtil kun Tre vare tilbage, og da Indianerne frygtede for at blive ofrede for at tjene som Føde for disse, forlod de dem. De Tre fortsatte Veien videre, men snart efter lagde de To sig ned for at dø; den Tredje fortsatte imidlertid Veien, til han mødte nogle Indianere, der fulgte ham til et Nybyggge ved Bear River.

Nyheden om de uheldige Emigranternes skrækkelige Stilling blev strax sendt til New Helvetia (Sutter's Fort — det Sted, hvor Guldet først blev fundet) og derfra til San Francisco. Fra begge disse Steder udsendtes Expeditioner under erfarne Mænds Ledelse for at bringe de Uheldige Hjælp. Efter som disse Mænd maatte tilbagelægge en Strækning af over 60 Mile paa Ski, kunde de blot medføre et indskrænket Quantum Levnetsmidler. Veien var vanskelig og besværlig, thi for hvert Skridt sank de ned i Sneen, og saaledes ankom den første Undsætning først den 19de Februar.

De Uheldige havde nu været indsnæede i over tre og en halv Maaned, i hvilken Tid de havde opholdt Livet ved at fortære sine Kammeraters Lig. Man forestille sig derfor deres Glæde, da Hjælp endelig indtraf. Man var imidlertid ikke istand til at tage alle de Uheldige tilbage med sig; efter at have gjort et Valg af dem, som syntes at have størst Fordring paa deres Sympathi, begav man sig atter paa Veien, efterladeende 29, hvilke Alle, eller saa mange af dem, som endnu vare ilibe, senere bleve bragte ned til Dalen af andre Expeditioner, som vare sendte i dette Niemed.

Den første af disse efterfølgende Expeditioner naaede Veiren den 1ste Marts og tog 17 af Emigranterne med sig. En Sneestorm indtraf imidlertid og tvang dem til at efterlade Alle — med Undtagelse af 3 Børn, som de bar paa sine Skuldre — paa Veien. Saasnart Veiret tillod det, blev der sendt Folk ud for at hente de efterladte, af hvilke Tre vare bukkede under for Savn og Kulde.

Tre af Selskabet bleve dernæst ladte tilbage, nemlig George Donner og Hustru og Louis Keisburgh — de to Mænd paa Grund af at de efter sine Anstrengelser for at bane sig Vej og bringe Hjælp til Veiren vare for svage til at udholde de forestaaende Anstrengelser.

Af alle de Scener, som foresaldt under denne sørgelige Begivenhed, var ingen saa hjærteligere som Mrs. Mary Donners Afsted med sine Børn. Hun var en særdeles dannet Kvinde af ædelt Hjærtelag, og da hun var ung og kraftig, vilde hun meget godt have været istand til at følge med over Bjergene. Hendes Mand søgte at bevæge hende dertil, idet han foreholdt hende det Unyttige i at blive tilbage for hans Skyld. Et Dieblit oplede hun; hendes Børn knugede sig op til hende og bade hende følge med; men Migtigstelsen vandt Overhaand. „Min Plads er ved min Mand's Side; jeg følger ham i Liv og Død!“ sagde hun.

Afstedens Stund var nu kommen. Hun greb sine Børn, det ene efter det andet, knugede dem heftigt op til sit Hjerte, saa dem kjærligt ind i Diet og kysede dem atter og atter. Og da hun havde vendt sig fra dem efter det sidste Farvel, greb hun dem paany og kysede dem for sidste Gang. Derpaa gik hun tilbage til den ensomme Hytte, der havde været Vidne til saa megen Glendighed, for at pleie og styrke sin syge Mand.

Saa Dage efter døde George Donner, og den tro Ægte-mage lukkede hans Dine. Hun bragte derpaa Liget til en anden Hytte, hvor hun lagde det paa en Baare og flædte det, som om de sædvanlige Ceremonier kunde have fundet Sted. Hvor længe hun overlevede sin Mand, vides ikke, men man antager, at hun en Uge efter fulgte ham i Døden. Da Keisburgh, den eneste Overlevende, atter kom til Kræfter, fandt han hendes affjælede Legeme ved Siden af Mandens Lig, og han begrov det da i Sneen, hvor det holdtes friskt, indtil den sidste Hjælp-Expedition ankom og begrov Ligene.

Saaledes lyder Beretningen om den sørgelige Begivenhed, som har givet Søen sit Navn. — Af de 82 Emigranter omkom de 36, hvoraf ti Kvinder. Resten mistede selvfølgelig al sin Eiendom, indtagen hvad rede Penge de havde hos sig.

De mange Tusinder, der i de senere Aar have nydt Skuet af den prægtige, blanke Sø med dens fortryllende Omgivelser, kunne neppe forstaa, at der paa det Sted, hvor de se Træstubbe, fra femten til tyve Fod høie, stille frem, engang stod den saa sørgeligt berømte starvation camp (Hunger's-Keir) — som den kaldes — ovenpaa den dybe Sne.

Arbejds Værd kan belyses ved følgende Taf: Et Stykke Jern, som koster en Dollar, vinder ved Forarbejdelsen saa meget i Værdi, at det

forarbejdet som Hestsko koster	\$	3
“ “ Knive “		65
“ “ Naale “		175
“ “ Skjorteknapper		5,000
“ “ Uhrfjedre		50.000

Opløsning paa Gaade i Nr. 4.

Fire.

Gaade.

(Første Stavelse.)

Gult det er, men kan bevare
Mange Sager, gode, rare;
Det er tidt af Træ og Lær,
Af Metal man og det ser.

(Anden Stavelse.)

Alle, Alle vil det være,
Det er Intet, man kan lære,
Dog kan Flid os gjøre det,
Al, men stundom og ilret.

(Det Hele.)

Ikke Hovind det udviser,
Aldrig nogen Gud det priser;
Ja, til Slut jeg døver fast,
Det at latde for en Laft.

Tacoma Building & Savings Association

Spare-Bank,

Theaterbygningen Hjørnet af C og 9 de Strs.

Åaber daglig fra Kl. 10 til 3.

Løverdag fra Kl. 10 til 1 og 6 til 8 Aften.

Indbetalt Kapital \$100,000.

L. E. Post, President.

E. H. Hatfield, Vice President.

P. V. Caesar, Kasserer.

J. Le. B. Johnson, Assist. Kasserer.

Betaler 6 Procent aarlig Rente paa Spare-Indfund.

Renten krediteres kvartalsvis.

Kjøb Eiendom

-I-

ARMOUR :: ADDITION

—AF—

PACIFIC LUTHERAN
UNIVERSITY ASSOCIATION.

Stolen eier nu selv nogle hundrede Byggetomter ganske nær Bygningen. Jernbanen gaar midt igjennem Armour Addition. Det er særdeles vakre og flette Potter, som bydes tilfalds, og enhver, der nu kjøber Eiendom af os, bliver Eier af en suud og værdifuld Byggetomt, og hvad der betales for den, anvendes til at fuldføre Bygningen med. Vi sælger fremdeles for \$100 per Lot, betalbar \$10 for hver Maaned. For kontant Betaling gives \$10 Afslag. Saasnart Potten er betalt, gives Warranty Deed af os.

Vi trænger mange Penge til Bygningens Fuldførelse endnu.

Skriv til PAC. LUTH. UNIVERSITY ASSOCIATION,

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

CLOVER CREEK MILLS

tilhører

Pacific Lutheran University

og laver

alle Slags Mouldings af Ceder

samt

Bjælker og Bord af bedste Slags.

Bedste Slags Flooring og finishing Lumber kan leveres saa billigt, læsset ombord paa Jernbanevogner, at vi tror det vil lønne sig godt for Lumberhandlere i Mellemstaterne at kjøbe af os, især ovennævnte Sorter. Om man ønsker, kan man faa 40 Fod lange Bord og Bjælker. Man henvende sig til

PAC. LUTH. UNIVERSITY ASSOCIATION,

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

THE LUTHERAN

UNIVERSITY © HERALD

udkommer 2 Gange om Maaned og
koster forskudsvis

50 * CENTS * PER * AAR.

ADRESSE:

"THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD"

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WA. H.

Redaktører: Past. N. Christensen og Past. P. Langseth.

* * *
Subskribentsamlere

faar paa 5 betalende Abbonenter den 6 te frit.

Send ind straks Penge for en Aargang, 50 Cents.

Eko og Støvler

til billigste Priser og af bedste Sort

hos

S. Olson, 1912 Jefferson Av., Tacoma.

Fresh Spring Stock regardless of Cost

sælges nu. Gaa og se dig ud, hvad du ønsker. Med de høje Priser, siger S. Olson, Herald anbefaler paa det bedste.

Entered at the post office at Tacoma, Wash., as second class matter.